

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи екології і охорони природи»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 206 - «Садово-паркове господарство»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

Асистент Покотилова К.Г.

Kamilapg@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1576#section-0>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – професійна підготовка бакалаврів СПГ, потенційних фахівців природно-заповідної справи, які зможуть працювати в екоінспекціях, державних органах охорони довкілля, на паркових територіях природно-заповідного фонду. Набуті знання зможуть використати для наукової діяльності, організації ведення екозбалансованого господарювання та його ефективного екоконтролю. Завданнями є: надання студентам теоретичних і практичних знань, вироблення у них професійної потреби щодо необхідності покращання екостану країни; усвідомлення необхідності переходу на збалансоване співвідношення земель природоохоронного призначення з іншими категоріями паркових земель; закріплення стереотипу пріоритетності збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, уявлення організації системи екомоніторингу, підвищення рівня екологічної та природоохоронної свідомості майбутніх паркобудівників.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтно-архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК): Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
  9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
  10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
  11. Навички здійснення безпечної діяльності.
  12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- спеціальні (фахові) компетентності (СК):*
1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).
  2. Здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.
  3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.
  4. Здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства.
  5. Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.
  6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.
  7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.
  8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.
  9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.
  10. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.
  11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.
  12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.
2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.
4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.
5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.
6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативнодовідкові матеріали, організаційноуправлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.
8. Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.

9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.
10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.
11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.
12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.
13. Результативно працювати у колективі.
14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.
15. Організувати результативні та безпечні умови праці.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Основи екології				
Тема 1. Вступ до загальної екології	2/2	Розуміти сутність та значення природоохоронної галузі для ЛГ, мету, завдання, об'єкта і предмету, методів досліджень в екології, обсягу матеріалу для самостійної підготовки. Уявляти походження, становлення та структуру екології, розуміти рівні організації життя та екоявища	Ознайомлення зі структурою дисципліни, обсягом навантаження, літературою, системою Оцінювання знань, ходом занять, роллю колоквиуму, рефератів і презентацій, конспектування, тестовим та контролем знань, вимогами до відпрацювання пропущених занять.	2
Тема 2. Аутокологія	2/4	Розрізняти, класифікувати та характеризувати екофактори, реакції організмів, еконіші та екобіоморфи. Знати закони аутокології.	Виконання задачі практичних робіт №2 і №3 згідно з вимогами Практикуму. Усний супровід розв'язку.	9

Тема 3. Демекологія	2/4	Охарактеризувати структуру, динаміку та взаємодію популяцій. Розуміти сутність збереження популяцій.	Виконання задачі практичної роботи №4 гідно з вимогами Практикуму. Усний супровід розв'язку	5
Тема 4. Демекологія	2/4	Охарактеризувати структуру, динаміку та класифікації біоценозів.	Виконання задачі практичних робіт №5 і №6 згідно з вимогами Практикуму. Усний супровід розв'язку.	9
Тема 5. Демекологія	2/2	Розуміти поняття про екосистему та екосистемологію. біогеоценоз і біогеоценологію, кругообіг в екосистемах. Знати основні закони екосистемології, екологію та географію лісів України.	Виконання і задачі практичної роботи №7 відповідно до вимог Практикуму. Усний супровід розв'язку	6
Тема 6. Демекологія	2/2	Розуміти поняття про біосферу та її структуру, біосферологію. Уявляти процес виникнення та еволюцію біосфери. Знати вчення В.І.Вернадського про біосферу	Полеміка про ноосферу. Виконання самостійної роботи.	2
Тема 7. Демекологія	2/3	Розуміти сутність соціоекології, агроєкології, техноєкології, ноогеніки, фітомеліорації, екодіагности. Усвідомлювати сучасні ековиклики	Виконання першої модульної контрольної роботи письмовими та електронними засобами. Складання	2

			усного колоквіуму.	
Модуль 2. Основи охорони природи				
Тема 8. Охорона природи – екологічна проблема людства.	2/2	Розуміти сутність охорони природи та збереження біорізноманіття. Уявляти періоди історії охорони природи.	Полеміка про значення охорони природи. Виконання самостійної роботи.	1
Тема 9. Книги людської тривоги.	2/6	Охарактеризувати міжнародні конвенції та “червоні списки”, Червону книгу України, Зелену книгу України.	Виконання і здача практичних робіт №8 і №9 згідно з вимогами Практикуму. Усний супровід розв’язків .	12
Тема 10. Геосозологія – теоретична основа охорони природи.	2/2	Уміти розрізняти поняття про геосозологію, біосозологію, дендросозологію та сизологічну фітодизайнологію. Уявляти періоди історії науки про охорону природи.	Обговорення рефератів про історичні постаті охорони природи. Виконання самостійної роботи.	1
Тема 11. Охорона лісових екосистем.	2/6	Знати правові, міжнародні та наукові категорії цінних лісів. Мати уявлення про екоменеджмент, режими збереження, облік лісових екосистем та гуманістику охорони лісів.	Виконання і здача практичних робіт №11 і №12 згідно з вимогами Практикуму.	12
Тема 12. Охорона абіотичного середовища.	2/2	Знати правові основи охорони земельних та водних ресурсів, атмосфери, ландшафтного різноманіття. Мати уявлення про екологічні закони охорони природи та громадське	Обговорення рефератів про стан збереження довкілля малої батьківщини. Виконання самостійної роботи	2

		збереження довкілля.		
Тема 13. Основні напрями охорони природи.	2/3	Розуміти сутність екобезпеки, екоекспертизи, екоконтролю, екомоніторингу та екозбалансованого розвитку.	Виконання і здача практичної роботи №10 відповідно до вимог Практикуму.	6
Тема 14. Правові засади охорони лісів і парків України.	3/4	В аспекті охорони лісів знати основи права: екологічного, лісового, земельного, водного, геологічного, адміністративного та кримінального.	Виконання другої модульної контрольної роботи письмовими та електронними засобами. Складання усного колоквиуму.	1
Всього за 1 семестр				70
Екзамен	30/45	Визначається кількість правильних відповідей на екзаменаційні питання і тестові завдання.	Два екзаменаційні питання і 10 тестових завдань різної складності.	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу лектора за наявності задокументованих поважних причин (лікарняний, похорони, конференції, спортивні змагання тощо). Перескладені модулі без поважних причин також оцінюються на нижчу оцінку. Без усіх складених модулів до атестації не допускається.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час модульних контрольних робіт, заліків та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення такого явища атестаційний захід припиняється і робота вважається незадовільною.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (лікарняний, похорони, конференції, спортивні змагання тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із адміністрацією ННІ). Пропущені заняття без поважних причин необхідно відпрацювати. Час, обсяг і зміст відпрацювання матеріалу пропущених занять визначає викладач.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Білявський Г.О., Бутченко Л.І., Навроцький В.М. Основи екології. Теорія та практикум. Навч. посіб. К.: Лібра, 2002. 352 с.
2. Дерій С.І., Ілюха В.О. Основи екології. К.: Вид-во Українського фітосоціологічного центру, 2000. 200 с.
3. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. Навч. посіб. К.: Знання, 2002. 208 с.
4. Долгілевич М.Й., Вінничук М.М. Загальна екологія. Навч. посіб. Житомир: В-во Житомир. інж.-технол. ін-ту, 2000. – 158 с.
5. Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології / За ред. К.М. Ситника. К.: Вища школа, 2001. 360 с.
6. Злобін Ю. А. Екологія. К.: Лібра, 1998. 250 с.
7. Кучерявий В. П. Екологія. Львів: Світ, 2000. 500 с.
8. Попович С. Ю. Основи екології та охорони природи. Конспект лекцій. К.: ЦП “Компринт”, 2018. 170 с.

Допоміжні спеціальні

9. Бровдій В.М., Гаца О.О. Екологічні проблеми України (проблеми ноогеніки). Навчальний посібник з екології / За ред. В.М.Бровдія. К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2000. 111 с. 4
10. Клименко Л.П. Техноекологія. Одеса: Фонд Європринт, Сімферополь: В-во “Таврія”, 2000. 542 с.
11. Голубець М.А. Екосистемологія. Львів: Поллі, 2000. 315 с.
12. Гор Альберт “Земля у рівновазі. Екологія і людський дух”. К.: Інтерсфера, 2001. 394 с.
13. Мольчак Я.О., Мартинюк О.В., Ільїн Л.В., Мисковець Я.І. Український словник- довідник з екології. Луцьк: Надстир’я, 2001. 420 с.
14. Мусієнко М.М., Серебряков В.В., Брайон А.В. Екологія. Охорона природи. Словник- довідник. К.: Т-во “Знання”, КОО, 2002. 550 с.

Інформаційні ресурси

- 15 <http://www.rada.gov.ua/laws/> – Природоохоронне законодавство України;
16. <http://www.menr.gov.ua/> – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України;

17. <http://unesco.org/mab> – Програма ЮНЕСКО «Людина і біосфера» щодо біосферних резерватів;
18. <http://www.ecnc.nl/doc/lynx/> – Всеєвропейська екологічна мережа;
<http://www/panda/org/> – Міжнародний фонд дикої природи (WWF International);
19. www.panda.org/dcro – Міжнародний фонд дикої природи (WWF International, Дунайсько-Карпатська програма);
20. <http://whc.unesco.org/heritage.htm> – Конвенція про Всесвітню спадщину; <http://ramsar.org/> – Рамсарська конвенція;
21. www.biiospace.nw.ru; www.ecoethics.ru;
22. www.elol.nw.ru/kekz – Київський еколого-культурний центр;
23. <http://www.biodiv.org/default.shtml> – Науково-освітній центр збереження біорізноманіття Мінприроди України та НУ «Києво-Могилянська академія»; www.proforest.org – Міжнародний методичний посібник з проблем збереження особливо цінних лісів.